

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.257/2016/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. **Sz. I.** ügyvéd, eseti gondnok (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a személyesen eljáró alperes neve (... Kormányhivatal Járási Hivatal Járási Gyámhivatal, cím) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 5.P.21.121/2015/20. számú ítélete ellen a felperes által 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A Debreceni Városi Bíróság 31.P.23.731/2011/8. számú ítéletével a 2003. március 5-től cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett felperes cselekvőképességét általános jelleggel, minden ügycsoport tekintetében korlátozó gondnokság alá helyezésre módosította, s mellőzte a választójogból való kizárását. Az ítéletet a Debreceni Törvényszék 1.Pf.21.032/2012/12. számú ítéletével helybenhagyta, majd a felülvizsgálati eljárás során eljáró Kúria Pfv.II.22.159/2012/3. számú ítéletével hatályában fenntartotta.

A ... Városi Gyámhivatal 2012. november 23-án kelt határozatával a felperes korábbi gondnokát, **L. P.** hivatásos gondnoki tisztségéből felmentette és a felperes részére hivatásos gondnokként - kérelmére - az alperest rendelte ki. A kirendelést megelőzően a gyámhivatal meghallgatta az alperest, aki úgy nyilatkozott, hogy a felperesnek csak azon kereseteit támogatja majd, amelyek van értelme és olyan ügy kapcsán kerül beadásra, amely nem alaptalan és nem „elavult”.

Az alperes a hivatásos gondnoki tisztségének betöltése alatt a felperes által személyesen benyújtott keresetleveleket, fellebbezéseket, előterjesztett jognyilatkozatokat nem hagyta jóvá, emiatt a felperes több peres eljárást kezdeményezett az alperessel szemben.

A ... Megyei Kormányhivatal ... Járási Hivatal Járási Gyámhivatala 2014. szeptember 3-án kelt BO-08C/GY/114-369/2014. számú határozatával az alperest kérelmére felmentette a hivatásos gondnoki tiszte alól, így az 2014. szeptember 13-án megszűnt.

A felperes az alperes leváltásával nem értett egyet, véleménye szerint önmagában az, hogy a gondnok ellen feljelentést tett és panasszal élt, nem indokolja a felmentését és nem jelenti azt, hogy alkalmatlan lenne a gondnoki tisztség betöltésére.

A felperes az elmúlt években személyesen eljárásokat, pereket kezdeményezett, többek között az alábbiakat:

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 10.K.30.774/2012. szám alatt a ... Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala által hozott végzés bírósági felülvizsgálatát kérte. Az alperes a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat nem tartja fenn.

A 10.Kpk.29.815/2013. szám alatt folytatódó eljárásban a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6. sorszám alatti végzésével a felperes fentiekben hivatkozott felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzés indokolása szerint a felperes perbeli cselekvőképességgel nem rendelkezett, törvényes képviselője pedig a felülvizsgálat iránti kérelmet nem tartotta fenn, ezért azt elutasította. A bíróság megjegyezte határozata indokolásában, hogy a felperes olyan határozat - fellebbezést felterjesztő végzés - felülvizsgálatát kérte, amely önálló fellebbezéssel nem is támadható, ezért érdemben is a kérelem elutasítása lett volna indokolt. A végzés ellen a felperes személyesen fellebbezést terjesztett elő, melyet az alperes nem tartott fenn.

2013. július 12-én előterjesztett keresetlevelével a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 2.M.387/2013. szám alatt kártérítés megfizetése iránt indított pert az **E.** Alapítvány alperessel szemben. A gondnok a bíróság felhívása ellenére nem nyilatkozott a jognyilatkozat utólagos jóváhagyásáról, ezért a bíróság a keresetlevelet - azzal az indokolással, hogy a perbeli cselekvőképességgel nem rendelkező felperes jognyilatkozata hatálytalan - idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Debreceni Törvényszéken 10.P.20.821/2013. szám alatt a „... Megyei Kormányhivatal Szociális Gyámhivatala alperes neve” alperes ellen indított 10 000 000 forint megfizetése iránt kártérítési pert, arra hivatkozással, hogy az alperes azzal, hogy nem nyújt segítséget a pártfogó ügyvédi képviselettel kapcsolatosan, számára egészségkárosodást okoz. Az alperes a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a gondnokoltja által előterjesztett igényhez utólagosan nem járul hozzá, ezért a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Debreceni Törvényszéken 6.P.20.786/2014. szám alatt a ... Megyei Kormányhivatal I. rendű és **E. D.** volt hivatásos gondnok II. rendű alperesekkel szemben „jogellenes kereset visszavonással okozott károk megtérítése” iránt indított pert, amelyben az alperes a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a keresetlevelet nem hagyja jóvá, a perindításhoz nem járul hozzá. Erre tekintettel a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Debreceni Törvényszéken 5.P.20.723/2014. szám alatt a ... Megyei Kormányhivatal I. rendű és **Sz. L. S.** volt hivatásos gondnok II. rendű alperesekkel szemben „jogellenes kereset visszavonással okozott károk megtérítése” iránt indított pert, amelyben az alperes „a nyilatkozat utólagos jóváhagyása” tekintetében nyilatkozatot nem tett, a keresetlevél hiányait nem pótolta, ezért azt a bíróság idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon K.27.481/2014. számon a ... Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala ellen 300 000 forint kiadása iránt terjesztett elő keresetlevelet. Az alperes bejelentette, hogy időközben felmentették hivatásos gondnoki tisztsége alól, s e tisztet új hivatásos gondnok látja el.

A Debreceni Járásbíróságon 50.P.23.010/2013. számon **H. E.** volt eseti gondnok ellen „határidő elmulasztásával okozott kár megtérítése” miatt 10 000 000 forint kártérítés iránt indított pert, amelyben az alperes a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a keresetlevél benyújtását és előterjesztését nem hagyja jóvá, ezért a bíróság azt idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Debreceni Járásbíróságon 50.P.21.153/2014. számon **V. K.** volt eseti gondnokkal szemben „jogellenes kereset visszavonásokkal okozott károk megtérítése” iránt indított perben az alperes a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a keresetlevél benyújtását és előterjesztését nem hagyja jóvá, ezért azt a bíróság idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Debreceni Törvényszék 5.P.21.563/2013. számú ügyében a felperes „a ... Megyei Kormányhivatal **Cs. M.**” alperes ellen nyújtott be kártérítési igényt, amelyben az alperes a bíróság felhívására a keresetlevél utólagos jóváhagyása és hiányainak pótlása tekintetében nem nyilatkozott, ezért azt a bíróság idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Debreceni Törvényszék előtt 5.P.20.388/2013. szám alatt indult perben „a ... Megyei Kormányhivatal **L. P.** alperes” ellen nyújtott be kártérítési igényt. Az eljárás során az alperes a bíróság felhívására a keresetlevél utólagos jóváhagyása és hiányainak pótlása kapcsán nyilatkozatot nem tett, ezért azt a bíróság idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Debreceni Törvényszék 5.P.20.222/2013. számú eljárásában a bíróság a felperes által személyesen benyújtott keresetlevelet - az alperes, mint hivatásos gondnok hozzájárulása hiányában - idézés kibocsátása nélkül elutasította. A felperes az 5.P.20.910/2014. számú ügyben előterjesztett kérelmében a keresetlevél jogi hatályainak fenntartását kérte. A bíróság felhívására az alperes úgy nyilatkozott, hogy a kérelmet nem hagyja jóvá, ahhoz hozzájárulását nem adja.

A Debreceni Törvényszék 10.P.21.688/2012. számú ügyében a ... Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala alperes ellen „albérleti díjtól való jogellenes megfosztás miatti kártérítési pert” indított, az alperes a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy e pert nem támogatja. A bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. A felperes több fellebbezést is előterjesztett az ügyben, melyeket a törvényszék az alperes utólagos hozzájárulásának hiányában hivatalból elutasított.

A Debreceni Törvényszék 10.P.21.227/2013. számú eljárásában a ... Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala alperes ellen határozat megsemmisítése okán kérte 10 000 000 forint kártérítés megfizetését. A törvényszék felhívására az alperes az utólagos jóváhagyás kérdésében nem nyilatkozott, ezért a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A Debreceni Törvényszék 6.P.20.240/2013. számú ügyében a felperes a ... Megyei Rendőr-főkapitányságtól 4 000 000 forint vagyoni és 4 000 000 forint nem vagyoni kár megfizetését kérte. Az alperes a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a gondnokoltja által kezdeményezett perindítást nem támogatja, ezért a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. A végzéssel szemben a felperes személyesen fellebbezést terjesztett elő, amit az alperes utólagosan nem hagyott jóvá, ezért a törvényszék a fellebbezést hivatalból elutasította.

A Debreceni Törvényszék 8.P.20.064/2013. számú ügyében a ... Megyei Kormányhivatal alperessel szemben „jogellenes fellebbezésekkel okozott maradandó egészségromlás, egészségkárosodás” miatt 10 000 000 forintos kártérítési igényt terjesztett elő, de az alperes a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a keresetlevélben foglaltakat nem támogatja, ezért a törvényszék azt idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A felperes személyesen eljárva becsületsértés és rágalmazás miatt feljelentést tett **K. G.** ellen, mely alapján a Debreceni Városi Bíróságon 74.B.1478/2012. szám alatt folyamatban volt magánvádas eljárás, melyet a bíróság 5. sorszámú végzésével megszüntetett, tekintettel arra, hogy a felperes magánindítványának joghatályosságához gondnokának utólagos jóváhagyására lett volna szükség, ám azt **L. P.** megtagadta. A végzéssel szembeni fellebbezéshez az időközben hivatásos gondnokul kirendelt alperes jóváhagyását nem adta, ezért a végzés jogerőre emelkedett.

A felperes módosított keresetében 1 000 000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni az alperest, arra hivatkozással, hogy hivatásos gondnoki tisztségét nem látja el megfelelően, jogellenes magatartást tanúsít, amikor az előterjesztett kereseteit, személyes nyilatkozatait nem hagyja jóvá, érdekérvényesítésében ezáltal meggátolja, s ezzel számára súlyos egészségkárosodást okoz.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, azzal védekezett, hogy a felperes érdekeit azzal képviseli, ha nem támogatja valamennyi perindítását. Hangsúlyozta, hogy a felperes által e perben megjelölt korábbi eljárásokban személyesen készített beadványait átolvasta, azokat azonban többnyire értelmezhetetlennek, a korábbi határozatok szövegét idéző, konkrétumokat, tényeket nem tartalmazó, ezért érdemi intézkedésre alkalmatlannak ítélte. Mivel a pereskedés költséggel jár, ezért a hozzájárulása hiánya a gondnokoltja vagyoni jogait is óvja.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, s megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélete indokolásában hangsúlyozta, hogy az alperes a munkáltatójától - e per korábbi I. rendű alperesétől - kapott megbízás alapján látja el a felperessel kapcsolatos hivatásos gondnoki feladatokat, az e minőségében esetlegesen okozott károkért pedig a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. § (1) bekezdésében írtak szerint tartozhat felelősséggel.

Tekintettel arra, hogy a felperes az alperes jogellenes és felróható magatartását abban látta, hogy az általa megjelölt ügyekben személyesen előterjesztett beadványait nem támogatta, nem hagyta jóvá, ezen ügyeket egyenként és összességükben is értékelte, s hangsúlyozta, hogy a felperes bizonyítási indítványának megfelelően beszerzett iratokban elfekvő beadványok mindegyike a felperes gondnokság alá helyezéséhez vezető betegségének jellegzetességeit tükrözi.

A per tárgyává tett korábbi ügyek többségében a felperes hivatásos vagy eseti gondnokai ellen kezdeményezett kártérítési eljárást, azért, mert korábbi törvényes képviselői a felperes egyébként értelmezhetetlen beadványaival nem értettek egyet, eleve eredménytelennek tűnő pereskedéseit nem hagyták jóvá, nem támogatták. Ezen ügyekben az alperes olyan keresetek jóváhagyását tagadta meg, amelyeket gondnokoltja ugyanazon ténybeli és jogi alapon indított, mint a jelen peres eljárást.

Más eljárásban olyan határozattal szemben kívánt kérelmet előterjeszteni, amely jogorvoslattal nem is volt támadható.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon kezdeményezett eljárása során pedig már nem az alperes volt a hivatásos gondnoka, ekként értelemszerűen a felperes által hivatkozott okból kárt nem is okozhatott.

A felperes által is kiemelt súlyúnak tekintett, a ... Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala által hozott határozat kapcsán kiemelte, hogy a felperes azt sérelmezte az ügyben megállapított tényállás szerint, hogy az alperes nem járult hozzá ahhoz, hogy betétkönyvéből 300 000 forintot felvegyen a bírósági iratmásolatokért lerovandó illetékek megfizetéséhez. A másodfokú közigazgatási határozat helybenhagyta az elsőfokú gyámhatóság gondnok eljárását helyesnek ítéelő határozatát, s az indokolásban kitért arra, hogy a gondnok a tisztsége betöltése idején a gondnokoltja érdekeinek szem előtt tartásával vagyoni jogainak megóvásával járt el. A határozat utalt arra is, hogy a jogerősen lezárult bírósági eljárások ismételt megindítása nem áll a gondnokolt érdekében, nem szolgálja a javát, az egyértelműen irracionális alapokra épített akaratának kontrollálatlan végrehajtása, amely adott esetben vagyoni hátránnyal is járhat.

Az alperes magatartása jogellenességének, felróhatóságának vizsgálata során a per tárgyává tett valamennyi ügyet érintően kiemelt jelentőséget tulajdonított a felperes gondnokság alá helyezését indokoló azon megállapításnak, hogy „a felperes gondnokság alá helyezését indokoló elmebeli állapotával szoros összefüggésben áll az, hogy mindennapjai középpontjában a peres eljárások megindítása, valamint a keresetlevelek, feljelentések, folyamatban lévő ügyeiben beadni kívánt iratok szerkesztése áll” (Debreceni Törvényszék 5.P.20.418/2013/24. számú ítélet). A gondnokság alá helyezés felülvizsgálata körében lefolytatott bizonyítási eljárás teljes iratanyaga arra utal, hogy éppen a pereskedései, a hatósági eljárások kezdeményezése iránti állandó késztetés miatt volt a legindokoltabb a cselekvőképességének korlátozása. Ebből adódóan a hivatásos gondnok feladata a felperes kezdeményezte peres ügyek esetében a felperes és eseti gondnoka által előadottakkal szemben nem az, hogy azokat felülbírálat és kritika nélkül utólag jóváhagyja és a felperes valamennyi keresetindítását támogassa. Megítélése szerint a gondnok a felperes érdekeit éppen azzal képviseli, hogy beadványai áttekintését követően azokat megszüri és nem támogatja a parttalan, eleve eredménytelennek tűnő, a korábbiakhoz képest újat nem tartalmazó vagy éppen a korábbi határozatok, ítéletek, végzések szövegét átmásoló, összefüggéseket nélkülöző jognyilatkozatait. Hangsúlyozta, hogy a felperes azért került cselekvőképességet általános jelleggel és nem csupán egyes ügycsoportokat érintően korlátozó gondnokság alá, mert általában véve nem képes saját ügyeiben megalapozott döntést hozni. Belátási képessége hiányosságai miatt van szüksége gondnokra, akinek az a feladata, hogy helyette döntsön.

Megállapította, hogy az alperes hivatásos gondnoki tisztségéből eredő kötelezettségeit teljesítette, valamennyi, e per tárgyává tett ügyben a felperes érdekeinek szem előtt tartásával járt el, így jogellenes és felróható magatartást nem tanúsított.

Értékelte azt is, hogy a felperes vagyoni érdekeinek védelmét is szolgálta az alperes eljárása, mert a felperes által személyesen kezdeményezett bírósági eljárásokban pervesztessége esetén perköltségben való marasztalására is sor kerülhetett volna. Figyelembe vette, hogy az elmúlt 3 évben a felperes csak a Debreceni Törvényszéken 91 eljárást kezdeményezett.

Mivel az alperes kártérítési felelősségének megállapításához szükséges egyik tényállási elem, a jogellenes és felróható magatartás felperes általi bizonyítása nem járt sikerrel, az elsőfokú bíróság a

kártérítési felelősség további tényállási elemeit nem vizsgálta, ezért a felperes tanúbizonyítás iránti kérelmének sem adott helyt.

Az ítélettel szemben a felperes eseti gondnoka útján fellebbezést terjesztett elő, amelyben a határozat megváltoztatását és az alperes módosított kereset szerinti marasztalását kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú eljárásban általa beszerezni kért iratok tanúsítják, hogy az alperes mely ügyekben nem hagyta jóvá az általa kezdeményezett eljárásokat, s ezzel elzárta őt az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében írt bírósághoz fordulás alapjogától, a jogorvoslati lehetőségek gyakorlásától, s ezzel olyan immateriális hátrányt okozott, mellyel a személyiségi jogai is sérültek, ami alapot ad a nem vagyoni kár igénylésére. Sérelmezte, hogy az egészségkárosodása tanúsítása végett becsatolt orvosi igazolást a törvényszék nem értékelte, s nem adott helyt tanúbizonyítási indítványának sem. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen, kártérítési jogalapon bírálta el keresetét, holott személyiségi jogsértés miatt terjesztett elő nem vagyoni kárigényt. Kifogásolta, hogy a törvényszék úgyenként az alperesi döntéseket nem vizsgálta, emiatt az ítélete megalapozatlan.

Az alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság helyt adva a felperes indítványának, az általa megjelölt valamennyi ügy iratát beszerezte, azok értékelésével teljeskörű, megalapozott tényállást állapított meg, melyből helytálló következtetéseket levonva ugyancsak helytálló döntést hozott, melynek indokolásával is egyetért az ítélet tábla, azt megismételni nem kívánja, csupán a fellebbezésben írtakra tekintettel hangsúlyozza az alábbiakat:

Miként azt a Debreceni Ítélet tábla a felperes által a ... Megyei Kormányhivatal és alperes neve alperesek ellen kártérítés iránt indított perében hozott Pf.II.20.374/2014/3. számú ítéletében is hangsúlyozta, az elsőfokú bíróságnak a cselekvőképességében általános jelleggel korlátozott felperes képviselőre kirendelt hivatásos gondnok felperesnél bekövetkezett kárért való felelősségéről kellett határoznia. A cselekvőképességhez fűződő jogi hatás a Ptk. 11. §-ának (2) bekezdése alapján az, hogy aki cselekvőképese, maga köthet szerződést vagy tehet más jognyilatkozatot. A cselekvőképesség érvényes jognyilatkozattételi képességet jelent, amely mindenkit megillet, akinek cselekvőképességét törvény vagy a Ptk. 14. § (1) bekezdése alapján a bíróság ítélete nem korlátozza. A felperes cselekvőképességének általános jelleggel korlátozott volta e perben vitássá nem tehető jogi tény. A cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezés tényéhez kapcsolt jogkövetkezményekre az ekkor hatályos jogszabályi rendelkezések alkalmazandók.

A bíróság a felperes döntési autonómiáját - saját és mások jogainak védelme érdekében - semmilyen ügycsoport, konkrét ügyfajta tekintetében nem tartotta fenn, a cselekvőképességét általános jelleggel, minden ügycsoportban, így a bíróságok és hatóságok előtti eljárás jogának a gyakorlásában, a bírósági és hatósági ügyek kezdeményezésében és vitélében is korlátozta. A jogi védelmet is jelentő jogkorlátozása következtében az önálló döntés jogától megfosztott felperes nincs elzárva a bírósághoz fordulás jogától, de annak érvényesítése csak gondnoka közreműködésével lehetséges. A Ptk. 14/B. §-ának (1) bekezdése alapján érvényes jognyilatkozatot, a 20. § (1) bekezdése szerint törvényes képviselője, a gondnoka közreműködése, beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása nélkül nem tehet.

A Ptk. 14/B. § (2) bekezdésének a) pontja alapján a korlátozottan cselekvőképes személy a gondnoka közreműködése nélkül csak olyan személyes jellegű jognyilatkozatot tehet, amelyre a jogszabály feljogosítja, egyéb polgári peres eljárásokat kezdeményező jognyilatkozatának az érvényessége azonban a gondnokának a közreműködését igényli. A Pp. 49. §-ának (1) bekezdése szerint ugyanis a perben, mint fél személyesen vagy meghatalmazottja útján az járhat el, akinek a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképessége van, illetőleg aki a per tárgyról a polgári jog szabályai szerint érvényesen rendelkezhet (perbeli cselekvőképesség). A Pp. 50. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a felek perbeli jog- és cselekvőképességét a bíróság az eljárás bármely szakában hivatalból vizsgálja. Ezt szolgálja a Pp. 311. §-ának (4) bekezdése alapján a gondnokoltakról a bíróság által vezetett névjegyzék.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 56. §-ának (2) bekezdése alapján a korlátozottan cselekvőképes sértett magánvádló képviselőjét is a törvényes képviselője látja el.

Az eljárási képesség a hatósági eljárásokban is a polgári jogi cselekvőképesség meglétéhez kötött. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 15. §-ának (7) bekezdése alapján a természetes személy ügyfélnek akkor van eljárási képessége, ha a polgári jog szabályai szerint cselekvőképességgel rendelkezik. Jogszabályban meghatározott esetben a korlátozott cselekvőképességgel rendelkező személyt is megilleti az eljárási képesség. Ha eziránt kétség merül fel, az eljáró hatóság hivatalból vizsgálja az eljárási képesség meglétét és ha annak hiányát állapítja meg, úgy az ügyfél helyett törvényes képviselőjét vonja be az eljárásba, illetve ügygondnok kirendelését kéri.

Az Alkotmánybíróság a 11/2014. (IV.4.) AB határozatában kifejtette, hogy „... a cselekvőképesség korlátozásakor arról van szó, hogy valaki más cselekszik a jogosult helyett, mivel ő képtelen rá ... (30) ... az egyéni cselekvési autonómia körébe tartozóan a jog más személy fellépését intézményesíti ... (31) ... a „helyette történő joggyakorlás” az önrendelkezési jog egyidejű törvényi korlátozása mellett biztosít másnak döntési lehetőséget; (32)”.

A fent felhívott rendelkezések alapján az alperes a felperes személyes jognyilatkozatainak kapcsán a közreműködését törvényi felhatalmazás alapján tagadta meg.

A felperes az egészséghez fűződő személyiségi joga megsértése miatt a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti szubjektív szankció, a kártérítés alkalmazását kérte. Az eset körülményeihez képest nem vagyoni kárigény is érvényesíthető a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A személyhez fűződő jog megsértése miatt igényelt kártérítésnek is ugyanazok a feltételei, mint bármilyen más, egyéb jogellenes károkozásért követelt kártérítésnek. Ezeket - ahogy az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott - a Ptk. 339. § (1) bekezdése tartalmazza.

Ugyancsak helytállóan emelte ki a törvényszék, hogy a kártérítési felelősség megállapításához szükséges tényállási elemek közül akárcsak egyiknek a hiánya is azt eredményezi, hogy a bíróságnak a további tényállási elemeket nem kell vizsgálnia, a keresetet el kell utasítania.

Mivel az alperes terhére jogellenes, felróható magatartás nem volt megállapítható, a kár bekövetkeztének bizonyítására bejelentett tanúk meghallgatásának, illetve a benyújtott orvosi igazolás értékelésének mellőzése indokolt, jogszerű volt, azzal a törvényszék nem valósított meg eljárási szabálysértést.

A fellebbezés hivatkozásával ellentétben az elsőfokú bíróság a felperes által megjelölt ügyekben az alperes magatartását egyenként és összességükben is értékelte - a Debreceni Ítéltábla ez ügyben hozott a Debreceni Törvényszék 5.P.21.208/2014/4. számú keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító végzését felülbíráló, s azt hatályon kívül helyező Pkf.II.20.369/2015/2. számú végzésében írt iránymutatásnak megfelelően -, s ennek eredményeként megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az alperest kártérítési felelősség a felperes irányában nem terheli.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése, illetve 254. §-ának (3) bekezdése alapján tulajdonképpen helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban is pernyertes alperesnek költsége nem merült fel, ezért arról nem kellett rendelkezni.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2016. július 13.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -